

Multimodalitet i kursplanen för L1 utifrån ett nordiskt perspektiv

SMDI, 24. nov. 2016

Nikolaj F. Elf, Syddansk Universitet
Anna Slotte, Helsingfors universitet
Christina Olin-Scheller, Karlstads universitet
Øystein Gilje, Universitetet i Oslo (not attending)

www.sdu.dk/multi1

#MultiL1

Oversigt over præsentation

- Præsentation af MultiL1
- Teoretisk rammeværk: Multimodale literacypraksisser og Curriculumstudier
- Operationalisering af curriculumanalyse
- Forskningsspørgsmål i denne præsentation
- Foreløbige fund
- Spørgsmål og diskussion: input og inspiration

Præsentation af MultiL1

- **Forkortelse for** Multimodal literacy practices in L1 – a Nordic perspective
- **Sponsorer og organisation**
 - Et projekt støttet af såkornmidler fra Syddansk Universitet og deltageres hjem-institutter
 - Forskningsgruppe plus nationale grupper mødes og arbejder over to år
- **Motivation**
 - L1-fag i Norden nødvendigvis bundet til og formet af nationale kontekster og traditioner samtidig med at de udgør et sprogligt, historisk og kulturelt fællesskab
 - L1-fag presset af en globaliseret og stadig mere ‘teknologiseret’ verden der gør det nødvendigt at gentænke fagets rationale og praksis, måske særligt hvad angår literacy (Kress, 1995; Ongstad, van de Ven, P.-H., & Herrlitz, W., 2007; Elf et al., 2015).

Overordnede forskningsspørgsmål

1. Hvad karakteriserer literacypraksisser i nordiske L1-klasseværelser?
2. Hvordan kan man bidrage til en udvikling af L1-klasserum så de reflekterer og håndterer samtidens pres, særligt hvad angår literacy?
3. Hvad er implikationerne for fremtidig L1-undervisning og læreruddannelse i nordiske lande og videre ud i verden?

Flowchart MultiL1 – WP 2015-2017

	2015 Efterår	2016 Forår	2016 Efterår	2017 Forår
WP 1	Review , kortlægning af eksisterende L1-literacy-forskning i de fire nordiske lande, fokus på 'udskoling' (7.–9. klasse)			
WP 2	Curriculum-analyse af styredokumenter for L1 i udskoling i de fire nordiske lande.			
WP 3			Pilotstudie Analyse af projektmetodologier og data	
WP 4		Generering af ansøgning(er)		

Teoretisk ramme I/II

Multimodale literacypraksisser

- En økologisk/sociokulturel tilgang til literacypraksisser (Street, 1984; Barton & Hamilton 2000; Erixon 2014)
- Multimodale literacypraksisser (re)konstrueres med udgangspunkt i teori, ikke praksis (jf. diskussion i fx Burgess 2016)
- Et bud på forståelse af modalitet: 'Hver modalitet har et meningsskabende potentiale som et resultat af de fælles betydningsværdier der er tildelt denne semiotiske ressource over tid' (Gilje, 2008a; se også Hodge & Kress, 1988; Kress, 2010; Selander & Kress, 2010).
- *Arbejdsdefinition: Multimodale literacypraksisser forstås som mønstre af meningsskabende multimodale literacy-hændelser som elever er i stand til at deltage i og dermed bidrage produktivt og receptivt til i og udenfor skolen .*

Teoretisk ramme II/II

Curriculumstudier

- Hvad er curriculum? Omdiskuteret!
- Deng & Luke: Subject Matter: Defining and Theorizing School Subjects i *The SAGE Handbook of Curriculum and Instruction* (2008)
 - **“The most basic curriculum question is what should count as knowledge.** There are perennial debates over curriculum content, typically ideological debates over what version of history, cultural values, and nation will count.” (p. 2, min fremhævelse)
 - Påpeger at nyere Dewey-inspirerede curriculumstudier ligger tæt op ad en Germansk-Nordisk Didaktik-tænkning
- Goodlad et al.: *Curriculum Inquiry* (1979)
 - “our intent is to draw attention to the *study* of curriculum planning processes and products, to the ongoing nature of praxis in all domains, and to the delineation and, ultimately, understanding of the phenomena. (p. 50)
 - undersøg undervisning *som den er*, ikke som den skal være

Operationalisering af curriculumstudier

- Deng & Lukes diskursorienterede strategi
 - Peger på en tekst- og diskursorienteret analysestrategi:
”[curriculum analysis] can be construed as a **textual issue** – contingent upon linguistic and semiotic systems of representation that constitute media of instruction, modes of cognition, and social relations.” (op.cit., 2)
 - *undersøg curriculumtekster (i bredeste forstand) der repræsenterer og diskursivt konstruerer ‘den anerkendte videns’ undervisningsmedier, tænkemåder og sociale relationer*
- Goodlads domæneorienterede strategi
 - *eksplorative studier af curriculumpraksis i forskellige domæner*
 - *Vi skelner mellem det ideologiske; formelle; perciperede; operationelle; erfarede curriculum*

Forskningsspørgsmål WP2, præciseret

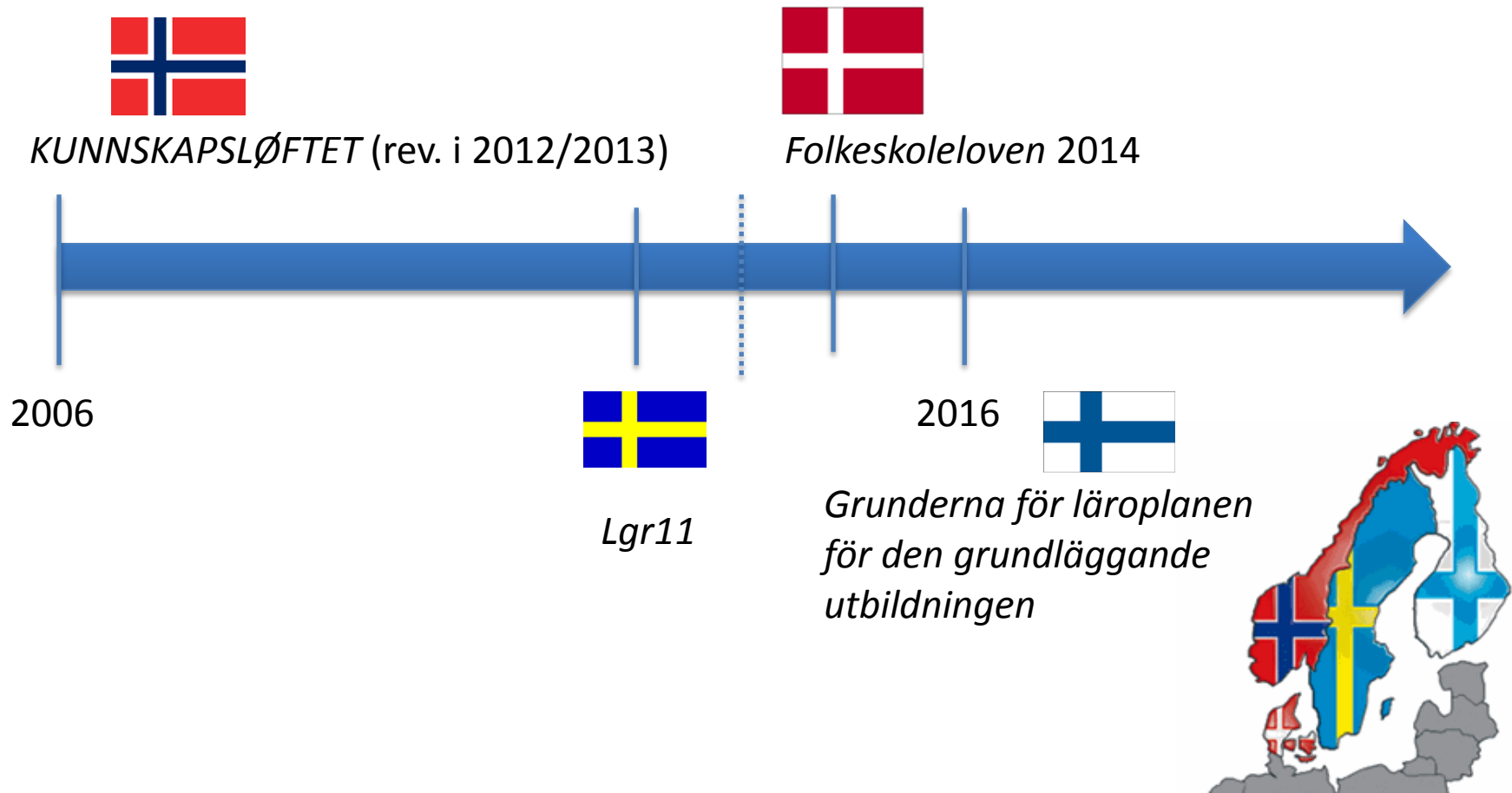
1. På hvilken måde er literacypraksisser indtænkt som en del af det ideologiske L1-curriculum i Finland, Sverige, Norge og Danmark?
2. I hvilken udstrækning, og hvordan mere specifikt, er 'multimodal literacy' udtrykt i de fire nordiske L1-fags aktuelle formelle curricula i udskoling?

Literacy i nordiske L1 curricula

ideologisk analyseret

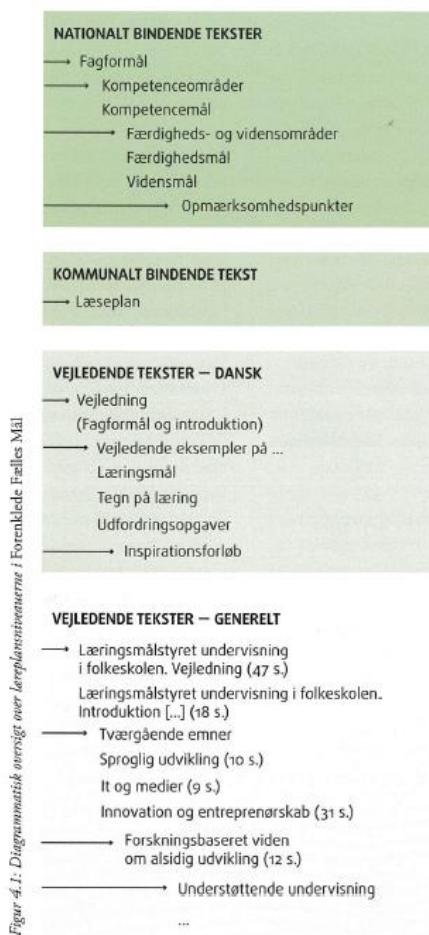
- Sawyer & van de Vens historiske analyser af L1's paradigmeudviklinger er ideologiske analyser af fagets curriculum (Sawyer & van de Ven, 2006).
 - den privilegerede modalitet i det tidlige L1-fags 'akademiske paradigme' fra 1800-tallet og frem var sprog og litteratur og en lingvistisk orienteret tilgang til undervisning og læring af sprog og litteratur.
 - Det 'kommunikative paradigme' fra anden halvdel af det 20. årh. og frem åbner imidlertid op for et **udvidet tekstbegreb**, og dermed for undervisning og læring af andre modaliteter og literacypraksisser.
- Disse tendenser understøttes i studier af det nordiske L1-fag (Krogh, 2003; Elf, 2009; Elf & Kaspersen 2012; Elf et al. 2014; Ongstad (red.) 2012)
- Forskning peger på uklarheder i et nutidigt perspektiv
 - Fremkomsten af digitale teknologier og dermed et væld af nye tekstformer og literacypraksisser problematiserer generelt L1-faget og rejser grundlæggende spørgsmål om hvilken viden, herunder hvilke literacypraksisser, der skal tælle i L1-faget (Elf et al. 2014; Elf et al. work in progress [WP1])

Literacy i aktuelle formelle nordiske curricula

Komplekse hierakiske rammeværk

Styredokumenter for dansk efter Folkeskoleloven 2014

Hansen, 2015, s. 108

Multimodal literacy i overordnede rammeværk

Kunnskapsløftets Grunnleggende ferdigheter

- Muntlighet
- **Skriving**
- Regning
- Lesing
- **Digitale ferdigheter**

Folkeskolelovens 'tværgående fokusområder'

- Tværgående emner
- **IT og medier**
- Innovation and entrepreneurship
- Sproglig udvikling

Den finske reforms syv kompetenser

- Förmåga att tänka och lära sig
- Kulturell och **kommunikativ** kompetens
- Vardagskompetens
- **Multilitteracitet**
- **Digital kompetens**
- Arbetslivskompetens och entreprenörskap
- Förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid

Lgr11

Ingen överordnede kompetencer

L1 - curricula	Sverige (5 emner/ områder) 	Danmark (4 temaer/ områder) 	Norge (3 temaer/ områder) 	Finland (4 emner/ områder)
<p>Emner/ (områder)</p> <p>De emner/ områder hvor MULTIMODAL LITERACY er særligt fremhævet, er markeret med fed skrift</p>	<p>Läsa och skriva</p> <p>Tala, lyssna, samtala (fx mål om at 'skabe tekster hvor ord, billeder og lyd interagerer')</p> <p>Berättande texter och sakprosatexter</p> <p>Språkbruk</p> <p>Informationssök. och källkritik</p>	<p>Læsning</p> <p>Fremstilling (fx mål om at 'eleven kan fremstille større multimodale Produktioner')</p> <p>Fortolkning</p> <p>Kommunikation</p>	<p>Muntlig kommunikasjon</p> <p>Skriftlig kommunikasjon</p> <p>Språk, litteratur og kultur, særligt mål om 'sammensatte tekster'</p>	<p>Att kommunicera</p> <p>Att tolka texter</p> <p>Att producera texter</p> <p>Att förstå språk, litteratur og kultur</p>

Præliminær konklusion WP2

- I analysen af L1-curricula i de fire lande forventede vi at finde både lighedstræk og forskelle i den diskursive konstruktion af det ideologiske og formelle curricula, inklusive mål for multimodale literacy praksisser.
- Curriculumanalysen peger først og fremmest på store ligheder, selv om der også findes forskelle, særligt i det formelle curriculum, på hvordan stof og mål diskursiveres.
- Vi har at gøre med en historisk ny situation, i hvert fald på det formelle curriculumniveau.

Diskussion – hvis tid!

- Spørgsmålet er hvad dette fund har af (ind)virkning på eller relation til det perciperede, realiserede og erfarede curriculum – og mere alment for kundskabsproduktionen i praksis? Det vil vi undersøge
- Ønsker om input til hvordan sådanne undersøgelser kan og bør designes – i øvrigt kommentarer til denne præsentation.

Tendens i aktuelle nordiske curricula der delvist afspejler internationale udviklinger

Generelt: standardisering og homogenisering

Tre tendenser:

1. Generel styrkelse af nationale rammeværk
2. Et skifte fra *input policy* til *output policy*:
læringsmål
3. En bevægelse fra fagspecifikke til overfaglige
kriterier for kundskabsproduktion

(Jf. også Young, 2010)

References

- Burgess, M. Ø. (2016). *Fra novelle til film : Elevproduserte multimodale tekster på 9. trinn.* (PhD), Universitetet i Oslo, Oslo.
- Elf, N. F., Hanghøj, T., Erixon, P.-O., & Skaar, H. (2015). Technology in L1: A Review of Empirical Research Projects in Scandinavia 1992-2014. *L1 - Educational Studies in Language and Literature* (Special Issue: Paradoxes and negotiations in Scandinavian L1 research in languages, literatures and literacies, guest edited by Ellen Krogh and Sylvi Penne), 1-88.
- Elf, N. F., & Kaspersen, P. (Eds.). (2012). *Den nordiske skolen - fins den? Didaktiske diskurser og dilemmaer i skandinaviske modersmålsfag.* Oslo: Novus.
- Erixon, P.-O. (2014). Skolan, medierna och medieekologin. In P.-O. Erixon (Ed.), *Skolämnen i digital förändring: En medieekologisk undersökning.* Lund: Studentlitteratur.
- Goodlad, J., Klein, M., & Tye, K. (1979). *The domains of curriculum and their study.* In J.I. Goodlad, M.F. Klein, & K. Tye (Eds.), *Curriculum inquiry: The study of curriculum practice* (pp. 43-76). New York: McGraw-Hill.
- Hansen, T. I. (2015). *Dansk.* Aarhus: Klim.
- Krogh, E. (2003). *Et fag i moderniteten. Danskfagets didaktiske diskurser.* Odense: Institut for Filosofi, Pædagogik og Religionsstudier, Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet.
- Ongstad, S., van de Ven, P.-H., & Herrlitz, W. (Ed.). (2007). *Research on Mother Tongue Education in a Comparative International Perspective: Theoretical and Methodological Issues.* Utrecht Rodopi.
- Sawyer, W., & van de Ven, P.-H. (2006). Paradigms in Mother-Tongue Education. *L1 - Educational Studies in Languages and Literature*, 7(1), 5-20.
- Utbildningsstyrelsen. (2014). *GRUNDERNA FÖR LÄROPLANEN FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN.* Tampere: www.utbildningsstyrelsen.fi.
- Young, M. (2010). Alternative Educational Futures for a Knowledge Society. *European Educational Research Journal*, 9(1). doi: <http://doi.org/10.2304/eerj.2010.9.1.1>

www.sdu.dk/multiL1

Christina Olin-Scheller,
Karlstads universitet

Øystein Gilje,
Universitetet i Oslo

Anna Slotte,
Helsingfors universitet

Nikolaj F. Elf, Syddansk
Universitet

#MultiL1

Tak!